

Uznesenie Výboru regiónov ohľadom obnovenia dynamiky lisabonskej stratégie

(2005/C 164/13)

VÝBOR REGIÓNOV

VZHLADOM NA správu zasadnutia na vysokej úrovni skupiny, ktorej predsedal Wim KOK „Prijať výzvu. Lisabonská stratégia pre nárast zamestnanosti“, november 2004;

VZHLADOM NA správu Komisie o „strategických cieľoch pre roky 2005-2009: Európa 2010 – partnerstvo pre európsku obnovu – prosperitu, solidaritu a bezpečnosť⁽¹⁾“;

VZHLADOM NA správu Komisie a „pracovnom programe Komisie pre rok 2005⁽²⁾“;

VZHLADOM NA správu Komisie pre Radu európskej únie z jari 2005: Spoluprácou ku rastu a pracovným miestam: Nový začiatok pre Lisabonskú stratégiu⁽³⁾;

VZHLADOM NA stanovisko výboru z 29. septembra ku „Vyhodnoteniu Lisabonskej stratégie po prejdení pol cesty“ (VR 125/2004);

VZHLADOM NA stanovisko výboru z 18. novembra 2004 ku téme „Veda a technológia, kľúče ku budúcnosti Európy – orientácia na politiku podpory pri hľadaní jednoty“ (VR 194/2004);

VZHLADOM NA stanovisko výboru (23. február 2005) ku správe Komisie adresovanej Rade a Európskemu Parlamentu pod názvom „Budovať našu spoločnú budúcnosť – Politické výzvy a rozpočtové prostriedky rozšírenej Únie – 2007-213“ (VR 162/2004);

VZHLADOM NA svoje stanovisko (23. február 2005) ku „Návrhu uznesenia Európskeho parlamentu a Rady zakladajúceho akčný program začlenený do oblasti vzdelávania a celoživotného vzdelávania“ (VR 258/2004);

VZHLADOM NA svoje stanovisko (23. február 2005) ku „sociálnemu rozmeru globalizácie“ (VR 328/2004);

BERÚC DO ÚVAHY skutočnosť, že územné celky sú kompetentnými orgánmi pri realizácii dôležitej časti politiky EÚ;

BERÚC DO ÚVAHY skutočnosť, že územné celky prispievajú ku definovaniu priorít EÚ, čím sa výrazne posilňuje demokratická legitimita politiky EÚ,

prijal nasledovné uznesenie počas svojho 58. plenárneho zasadnutia z 23. a 24. februára 2005 (schôdza z 24. februára).

Ciele Lisabonskej stratégie

1. **opätovne vyjadruje** svoju podporu Lisabonskej stratégii, ktorej uskutočnenie predstavuje prioritnú politickú stratégiu v horizonte 2010;

2. **prijíma** s uspokojením miesto, ktorého sa dostalo Lisabonskej stratégii medzi päťročnými prioritami 2005 – 2005 Európskej komisie;

3. **pripomína**, že pre realizáciu cieľov Lisabonskej stratégie⁽⁴⁾ je potrebná globálna stratégia, na ktorej sa podieľajú členské štáty, zameraná na zvýšenie ekonomického rastu a vytváranie nových pracovných miest predovšetkým urýchlením štrukturálnych reforiem na posilnenie konkurencie-

schopnosti a inovácie a dokončením vnútorného trhu, modernizáciou európskeho sociálneho modelu investovaním do ľudských zdrojov a bojom proti sociálnemu vylúčeniu; vytváraním podmienok pre zdravý vývoj ekonomiky a priaznivých perspektív rastu rozvážnym uplatňovaním politiky v oblasti makroekonomiky; a podporou ekonomiky založenej na poznaní, prostredníctvom politiky, ktorá lepšie zodpovedá informačnej spoločnosti a R&D; posilnením regionálnej súdržnosti v jej strede⁽⁵⁾;

4. **zdôrazňuje** skutočnosť, že takéto návrhy nemôžu byť korunované úspechom bez aktívneho a strategického úsilia podporiť ľudské práva a rovnosť medzi mužmi a ženami vo všetkých oblastiach života.

⁽¹⁾ KOM (2005) 12, 26.1.2005

⁽²⁾ KOM (2005) 15, 26.1.2005

⁽³⁾ KOM (2005) 25, 2.2.2005

⁽⁴⁾ Podľa záverov Európskej rady v Lisabone z 23. a 24. marca 2000, bod 5

⁽⁵⁾ Bod 6 záverov

Realizácia cieľov Lisabonskej stratégie, vierohodná kohézna politika a finančný rámec prispôsobený týmto ambíciám: nerozdeliteľný triptych.

5. **je rád**, že Komisia sa zaviazala navrhnúť ciele a nástroje budúcej politiky kohézie, ktorá zabezpečí kohéziu s Lisabonskou stratégiou ale je aj **naďalej presvedčený** o tom, že tento záväzok nie je možné zrealizovať, ak Európska únia na to nemá vhodné zdroje;

6. **poukazuje** na výzvu Európskej komisie adresovanú európskym miestnym a regionálnym správnym celkom zúčastniť sa v rámci politiky štrukturálnych fondov na vypracovaní projektov, ktoré umožnia realizovať túto politiku a Lisabonskú stratégiu ⁽¹⁾;

7. **je toho názoru**, že štrukturálna politika EÚ poskytuje základné príklady pridanej hodnoty európskej politiky. Investovanie EÚ do oblastí výskumu a rozvoja, medzihraničnej výmeny a projektov zameraných na infraštruktúru sa ubera smerom ku zblíženiu partnerstva obsiahnutého v Lisabonskej stratégii zameranej na posilnenie rastu, konvergencie, konkurencieschopnosti a trvalého rozvoja;

8. **vyzýva** európske inštitúcie, aby sa zamerali na účinné uplatňovanie jestvujúcich rozhodnutí a vyvarovali sa spúšťania nových procesov alebo definovania nových cieľov. Lisabonská stratégia sa nesmie používať na všeobecné odôvodnenie každého nového legislatívneho návrhu spoločenstva v tom zmysle, že neoslobodzuje od potreby právnej bázy v zmluvách a od dodržiavania pravidiel dobrého riadenia.

Realizácia Lisabonskej stratégie: za koherentnejšie a demokratickejšie hospodárske a sociálne riadenie.

9. **je mu ľúto**, že prístup Komisie je zameraný výhradne na vzťah medzi ústrednými orgánmi a členskými štátmi a že miestne a regionálne orgány nemôžu participovať cez priame komunikačné stupne na európskej úrovni. Realizácia Národných akčných plánov a ich vydávanie je prenechaná takmer výhradne členským štátom. Vzhľadom na to, že jednou z príčin meškania realizácie Lisabonskej agendy je absencia skutočne decentralizovaného prístupu, **opätovne zdôrazňuje**, že požaduje intenzívnejšie a decentralizovanejšie uskutočňovanie Lisabonskej stratégie v súlade so závermi Európskej rady v Lisabone s tým, že stanoví, že „prístup (realizácie Lisabonskej stratégie) sa úplne decentralizuje v súlade so zásadou subsidiarity; Únia, členské štáty, miestne a regionálne orgány ako aj sociálni partneri a občianska spoločnosť sa budú aktívne združovať v rôznych formách partnerstvo ⁽²⁾“;

10. **berie do úvahy**, že štrukturálne reformy spolu s dobudovaním jednotného trhu potrebné na realizáciu Lisabonských cieľov sa nesmú robiť na úkor sociálnej kohézie a teda musia ich doprevádzať výrazné ekonomické, sociálne a vzdelávacie investície;

11. **zdôrazňuje**, že ciele Lisabonskej stratégie budú dosiahnuteľné len vtedy, ak uplatnené opatrenia umožnia maximálny stupeň účasti občanov Európy na európskej ekonomike, a **doporučuje**, aby spájajúcim politickým princípom v každej hospodárskej politike bola podpora aktívnej účasti občana na ekonomike a odstránenie bariér, ktoré tomu bránia;

12. **vyžaduje**, aby modernizácia európskeho sociálneho modelu investovaním do ľudských zdrojov a bojom proti sociálnemu vylúčeniu bola základom pre realizáciu Lisabonskej stratégie. Výbor regiónov je teda znepokojený absenciou odkazu v správe Komisie na pokračovanie v boji proti sociálnemu vylúčeniu;

13. **je toho názoru**, že rozprava o budúcnosti sociálnej agendy by mala byť zaradená do rozpravy o obnovení dynamiky Lisabonskej stratégie s tým, že zameria snahy jednotlivých krajín na vytváranie nových pracovných miest a boj proti prekážkam v zamestnávaní, kde neúmerne trpia ženy, pracovníci staršieho veku alebo bez kvalifikácie alebo tiež prisťahovalci. Pre dosiahnutie stále lepších pracovných miest je potrebné urobiť ďalší pokrok smerom ku vytvoreniu skutočne mobilného európskeho trhu práce;

14. **doporučuje**, aby do každej politiky bola zabudovaná starostlivosť o životné prostredie;

15. **opätovne zdôrazňuje** svoj záujem o to, aby bola venovaná pozornosť trom pilierom Lisabonskej stratégie – hospodárskemu, sociálnemu a environmentálnemu – aby kvalita života bola v strede hlavného záujmu;

16. **zdôrazňuje** základnú úlohu podnikania a inovácie. Vyzýva ku zníženiu byrokracie za účelom podpory podnikania a ku informačným kampaniam na podporu obrazu podnikateľov, boja proti stigme neúspechu a podpory európskeho podnikateľského ducha;

17. **je toho názoru**, že hlavnou slabou stránkou Lisabonu je realizácia a to hlavne zo strany členských štátov. Pre zlepšenie tejto situácie je potrebné, aby sa Lisabonský proces stal adresnejším, transparentnejším a demokratickejšim. Výbor regiónov teda podporuje požiadavku ⁽³⁾ spustiť informačnú kampaň na európskej úrovni za účelom informovania európskych občanov o Lisabonskej agende a jej dopadoch na ich každodenný život;

⁽¹⁾ KOM (2005) 24 (EN), strana 10

⁽²⁾ Bod 38 záverov

⁽³⁾ sformulovala „Skupina pre budúcnosť sociálnej politiky v rozšírenej Európe“

18. ak Rada prijme návrh Komisie ustanoviť „Mrs“ alebo „Mr Lisbon“ na národných úrovniach, potom VR **apeluje na** túto osobu, aby bez vytvárania nových administratívnych štruktúr úzko spolupracovala s regionálnymi a miestnymi orgánmi;

19. **ľutuje**, že Komisia nepočíta s komparatívnym vyhodnotením ani s hodnotiacim stupnicami, čo sťažuje hodnotenie a porovnávanie reformných snáh v členských krajinách. Zostavenie hodnotiacich stupníc a analýza silných a slabých stránok na národnej a v prípade nutnosti aj na regionálnej úrovni by viedlo ku väčšej konkurencii a zvýšeniu tlaku na dosiahnutie výrazného pokroku pri uskutočňovaní reforiem;

20. **je spokojný** s návrhom Komisie nahradiť súčasný nadbytok ročných správ jednou strategickou ročnou správou. Vyzýva členské štáty, aby do vypracovania svojich národných plánov zapojili miestne a regionálne celky tak, aby sa zohľadnili miestne a regionálne špecifiká a priority pri realizácii Lisabonskej stratégie;

21. **ľutuje**, že stratégia Komisie nedokázala združiť miestne a regionálne orgány a že spolupráca, ktorá sa vyvinula v jej rámci, zostala hlavne spolupracou medzivládnu. Vyžaduje teda od Komisie návrh reformy metódy otvorenej koordinácie zahrňujúcu aj miestne a regionálne celky. Výbor regiónov rovnako vyzýva Komisiu v súlade s Bielou knihou o dobrom riadení, aby pred vyjadrením stanovísk podľa tohto článku konzultovala Výbor regiónov;

22. na druhej strane **pripomína** záväzok Komisie v rámci jej iniciatívy „lepšie robiť zákony“ vytvoriť nástroj analýzy dopadu legislatívnych návrhov vo veciach sociálnych, hospodárskych a environmentálnych ale aj pripojiť ku každému návrhu súbor o jeho dopade v oblasti subsidiarity. Výbor regiónov čaká na tento vývoj so živým záujmom;

Zosúladenie Lisabonskej stratégie a reformy Paktu stability a rastu

23. **je toho názoru**, že EÚ nedosiahne úroveň rastu a zamestnanosti a sociálnej kohézie, ktorú potrebuje, ak makroekonomický členských štátov rámec tiež nebude zosúladený s Lisabonskou stratégiou a ak sa nezlepší koherencia európskych nástrojov spoločenstva;

24. zdieľa **cieľ** zameraný na to, aby Pakt stability a rastu (PSR) pri rešpektovaní ustanovení Zmluvy o európskych spoločenstvách⁽¹⁾ mohol lepšie zohľadniť trvanie účinku v dôsledku ekonomickej konjunktúry a schodnosti rozpočtových situácií.

(1) článok 104.6 TCE a protokol o nadmerných deficitoch

Domnieva sa, že „celkové zhodnotenie“ uvedené v článku 104.6 zmluvy ES by malo byť upresnené v tom smere, že by sa uviedla tiež doba investovania verejných orgánov, ktoré sa podieľajú na realizácii Lisabonskej stratégie a **navrhuje** teda, aby bol Pakt stability a rastu revidovaný, aby sa stal pružnejším a zohľadňoval rozdielnu hospodársku realitu v členských štátoch Európskej únie. Malo by sa to diať bez ústupkov v oblasti disciplíny, pri plnom rešpektovaní kritérií Paktu a bez toho, aby určité výdajové položky boli vylúčené z výpočtu rozpočtového deficitu;

25. **schvaľuje** návrh Európskej komisie na zvýšenie výšky finančných zdrojov určených na rozvoj transeurópskych sietí s osobitnou prioritou na nadnárodné projekty podporujúce intermodalitu a použitie trvalo udržateľných spôsobov prepravy s tým, že je toho názoru, že to pomôže zvládnuť narastajúci tok dopravy a obchodu.

Príspevok služieb všeobecného záujmu v obnove dynamiky Lisabonskej stratégie.

26. **je rád**, že Komisia uznáva obavy vyjadrené najmä Výborom regiónov⁽²⁾ ohľadom uplatnenia princípu krajiny pôvodu vo svojom návrhu smernice o službách⁽³⁾;

27. **ľutuje**, že Komisia neuvádza konkrétne pokračovanie Bielej knihy o službách všeobecného záujmu⁽⁴⁾;

28. **pokladá za potrebné** vo veciach štátnej pomoci sústrediť sa na uplatnenie horizontálnych cieľov spoločenstva akými sú: zamestnanosť, regionálny rozvoj, životné prostredie, vzdelávanie a výskum, a to najmä podporou malých a stredných inovačných podnikov. Bolo by vhodné, aby Európska únia namiesto snahy o dosiahnutie cieľa kvantitatívneho zníženia štátnej pomoci uprednostnila zlepšenie systému štátnej podpory, a tým dlhodobo zabezpečila dostatok kvalitných služieb;

29. **podporuje** vypracovanie dopadových štúdií určených na lepšie stanovenie štátnej pomoci na miestnej a regionálnej úrovni, ktorá bude mať malý vplyv na konkurenciu a obchod v rámci EÚ, ale dokáže zlepšiť skutočné nedostatky trhu, prispieť ku rozvoju zaostalých regiónov a podporiť podnikateľského ducha. Výbor regiónov tiež nabáda Komisiu, aby pokračovala v úsilí zaručiť miestnym a regionálnym celkom viacej právnej bezpečnosti a transparentnosti vo financovaní a riadení služieb všeobecného záujmu;

(2) VR 154/2004 koniec

(3) KOM (2005) 24, str. 18

(4) KOM (2005) 24, str. 18

Ambícia európskeho priestoru poznania

30. **preberá** výzvu Komisie v prospech zriadenia inovačných stredísk na miestnej a regionálnej úrovni, ktoré by mali vytvoriť sieť malých a stredných inovačných podnikov, univerzít a odpovedajúcich finančných a obchodných štruktúr;

31. **podporuje** projekt uvedenia paktu poznania zameraného na obnovu spoločného záväzku Únie a jej členských štátov rozvíjať výskum, inováciu a vzdelávanie. Cieľom tohto paktu by bolo zhromažďovanie rôznych programov súvisiacich s poznaním v Európe stanovenie limitovaného súboru kvantitatívne vyjadrených cieľov zahrňujúcich aktérov politiky poznania v Európe. Navrhuje, aby členské štáty venovali v budúcnosti 3 % svojho HNP na výskum. **Naliehavo vyzýva** všetky vládne sféry, aby zaviedli opatrenia, ktoré budú študentov nabádať ku tomu, aby začali kariéru v oblasti výskumu;

32. **zdôrazňuje** osobitne dôležitú úlohu územných celkov pre integrované ponímanie vzdelávania a celoživotného vzdelávania zameraného na spoločnosť založenú na vedomostiach. Inovácia pracovnej etiky ako aj štúdium cudzích jazykov, ktoré je základným nástrojom pre podporu mobility, predstavujú základné prvky tohoto ponímania;

33. **upozorňuje**, že podstatnou súčasťou Lisabonskej stratégie je daňové rozlíšenie, a **vyzýva** členské štáty, aby vytvorili

konkurenční daňové výhody tak, aby sa zvýšili investície do súkromného sektoru, najmä do výskumu;

34. **podporuje** vytvorenie Európskeho paktu pre mládež so zameraním na problémy nezamestnanosti a sociálnej a profesionálnej integrácie;

35. **vyzýva** vytvorenie Európskeho programu o starnutí so zameraním na využitie vedomostí a znalostí starnúcej Európy.

Celosvetový kontext Lisabonskej stratégie

36. **je toho názoru**, že Lisabonská stratégia by nebola úspešnou bez toho, aby sa Európska únia vyslovila za definíciu globalizácie pomocou účinnejších a spravodlivejších pravidiel o konkurencii, sociálnych právach, životnom prostredí a intelektuálnom vlastníctve;

37. **domnieva sa**, že prisťahovalectvo z tretích krajín môže predstavovať možnosť dostať do európskej ekonomiky novú dynamiku a nové myšlienky a plne súhlasí so záväzkom Komisie navrhnúť lepšie prepracovaný prístup ku legálnej migrácii;

38. **poveruje** svojho predsedu odovzdaním tohto uznesenia Európskej komisii, Európskemu parlamentu, Rade, luxemburskému a britskému predsedníctvu.

Brusel 24. februára 2005

Predseda
Výboru regiónov
Peter STRAUB